

GILLETTE'IN ARDINDA BIRAKTIKLARI

(yeniden yola çıkanların gözünden)

“Klinik hastaları tedavi eder. Şefkatli topluluk insanlara destek olur.”

I. Geriye Kalan

Dinlenme salonundaydım; öğleden sonra istirahati, sigara, sohbet için hastalara açık olan salonda — hastasını eve geri götürmeyi bekleyen biz refakatçilere de açıktı.

Tedirgin değildim ama tetikteydim: insanın hastalığın içinde nasıl kırılmanlaştığına bakıyordum; çoğu zaman sakat bırakan, çıkışı olmayan, kimsenin yaşına bakmayan bir hastalığın içinde.

Beş erkek, bir kadındılar; hepsi tekerlekli sandalyede oturuyordu. Bana döndüler; kaç yaşında olduğumu, ne iş yaptığımı, neyle uğraştığımı, neye gönül verdiğimi sormaya başladılar; sonunda da kimi siyaset ve din meseleleri, birkaç tanınmış isim hakkında ne düşündüğümü öğrenmek istediler.

Gözleri sönmüştü; yalnızca ışığın sönmelerini bekleyen birinin gözleriydi. Bense o ışığı, evet o ışığı, yeniden yaktım.

İnsanlarla birlikte olma biçimim bu: onları gülümsetmek. Aktör değilim, kliniğin soytarısı da değilim — herkes gibi bir adamım yalnızca, ama ekmek kadar da sıradan değil.

Sonra benden bir hikâye istediler. Burada okura karşı dürüst olmalıyım: anlattığım, terbiyeli bir fıkra değildi; başka hiçbir yerde de anlatmazdım. Ama orada, o salonda, hayatın ellerinden aldıklarına gülme iznini vermek onlara düşerdi; kendi kendilerine. Bunu benden onlar istedi. O yüzden nasılsa öyle aktarıyorum, çünkü büsbütün temize çekmek onlara ihanet olurdu.

Size — dedim — tekerlekli sandalyede, kolsuz bacaksız bir adamı anlatayım; günün birinde bir arkadaşlık sitesindeki ilana cevap vermiş.

Gülümsemeyen olursa da, diye ekledim, kabahat bende değil: bugün onun günü değilmiş demektir, o kadar.

Çok zengin, yaşı hayli ilerlemiş — seksen civarında — bir kadın, kırk beş yaşındaki yeğeninin yardımıyla koca arıyormuş. Ama hayatın ona öğrettiği onca şeyden sonra, nasıl bir erkek istediği konusunda kafası netmiş: asla el kaldırmayacak, evinde oturacak ve — şöyle diyelim — ölçüleri cömert biri.

Kapı çalınmış. Karşısında tekerlekli sandalyede, kolsuz bacaksız ama genç ve yakışıklı bu adamı bulmuş; ilana başvurmaya gelmiş.

Kadın onu mülakata almış.

Asla el kaldırmayacak bir erkek istiyormuş: adamın kolu yokmuş. Lehine ilk puan.

Evcimen, sakın olsun istiyormuş: adam bacaksızmış, sandalyesinde oturuyormuş. Lehine ikinci puan.

Son olarak da donanımının iyi olmasını istediğini söylemiş. Adam büyük bir ciddiyetle cevap vermiş: “Hanımefendi... peki kapıyı neyle çaldım sanıyorsunuz?”

O anda beş erkek kahkahayı bastı, bir türlü duramadılar. Ama kadın ciddi, ifadesiz kaldı. Bütün dikkatim ona yöneldi.

Onun için ikinci bir versiyonum yoktu, hiçbir şey hazırlamamıştım. Ama aklımda bir şimşek çaktı: isterse o adayın telefon numarasını ona verebileceğimi söyledim. Gözleri parladı, gülümsedi ve evet, evet dedi.

Ondan bir gülümseme koparmıştım. Hedefime ulaşmıştım. O andan geriye kalan tek şey buydu — ve yetti.

Tesisten ayrılırken herkes ne zaman döneceğimi, başka hikâyelerim olup olmadığını sordu.

II. Epilog

İnsanlar geriye kalanın bir hasta dosyası, bir röntgen, evde sürdürülecek bir tedavi ya da bir kâğıt parçasına alelacele karalanmış bir telefon numarası olduğuna inanır.

Yanırlılar.

İnsan bir tesisten ayrılırken, onu iyileştirmek için kullanılanlardan neredeyse hiçbirini yanında götürmez.

İnsanları götürür.

Sesleri götürür.

Alışkanlıkları.

Koridorları.

Saatleri.

Haftalarca, aylarca hayatının zamanını belirlemiş yüzleri.

Tıp arşivlerde kalır.

Hafıza başka bir yoldan gider.

Ben de işte o hafızadan söz etmek istiyorum.

III. Yazarın Sayfası

Bu eser sipariş üzerine yazılmadı.

Satılmadı.

Ticari amaçla yapılmadı.

Rehabilitasyonun, insan onurunun ve insanlar arasındaki bağın değerine tanıklık etmek için yazıldı.

İstenen tek ücret sembolik bir dolar — eserin karşılığı olarak değil; şefkat, umut ve sorumluluk kültürüne duyulan ortak bağlılığın nişanesi olarak.

Ferdinando